

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 . .
Pe trei luni . . . 6 . .

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIUNEA
ȘI ADMINISTRATIJA
Str. Prundului 165

INSERATELE
se primesc la administrație.
Prețul după tariful
și învalabil.

Manuscrisele nu se
naposesc.

Memoriei lui
Dionisie Nistor.

Încă unul din cei aleși să joace
în viața un frumos rol cultural, s'a
dus departe în locul unde nu este
durerea, nici înfruntare, nici suspina-

Într-un an de viață, în răndurile
șea de greu încercate ale profesorilor
din Braşov. Galiția nenorocită nu
s'a mulțumit cu celoz prin mormântul-

Profesorul Sándi Bogdan s'a
dus într'un amurg frumos de toamnă
— după o recoltă din cele mai bogate,

Am citit de atâtea ori despre
nimicirea a zeci și sute de mii de
soldați dușmani, am auzit și despre

De aceea durerea cauzată de
trista soartă a fostului coleg Nistor
a coplesit omul durere, amintindu-ne

E greu să faci portretul complet
al cuiva, când n'a avut ocazie, nici
timpul necesar să scrie ceva

latât mai greu dacă a fost și tânăr,
abia de 24 de ani. Și în acest punct
Nistor Dionisie ni se înfățișează ca
un pom frumos, cu rădăcini adânci

Să spui, că la licența a fost școl-
lar eminent, că la universitate a
țesut bine folosul timpului, lucrând în

Pe acest tânăr îl poți imagina
fidel numelui dacă ai avut ocazie să-l
cunoști și personal, dacă ai putut

Într'un sfârșit de toamnă (1912)
ne'am cunoscut la seminarul romanis-
tic al profesorului Dr. Weigand,

Acum iubite coleg, te-ai scăpat
de noroaiete Rusiei, te-ai ridicat
deasupra mizeriilor acestei „vii a

Da, e frumos să mori pentru
patrie, dar e trist să mori așa de
tânăr, având un ideal, fără să ntre-
zărești realizarea lui!

pedagog zi de zi tot mai adânc
caută să pătrundă în sufletul co-
piilor, tratând pe fiecare după in-
dividualitatea sa și căutând să aplice

Așa s'a strecurat un an de
muncă ori-cum... obositoare, căun-
tând apoi fiecare recreare la vatra

Acum iubite coleg, te-ai scăpat
de noroaiete Rusiei, te-ai ridicat
deasupra mizeriilor acestei „vii a

Da, e frumos să mori pentru
patrie, dar e trist să mori așa de
tânăr, având un ideal, fără să ntre-
zărești realizarea lui!

Scumpă-ți vom păstra amintirea.
Iubite coleg!

C. Papuc.

Intrarea Muntenegrenilor
în Scutari. Muntenegrenii au
intrat Duminecă după prânz în Scutari,

Intrarea a fost solemnă. Înaintea
grosului trupelor, au intrat vre-o 1000
de infanteriști, apoi cavaleria și artilie-

Consulul austro-ungar s'a pus în-
tr'aceasta sub protecțiunea consulului
grec. În fruntea trupelor de ocupațiune

O nouă conferință a sta-
telor mării nordice. Din Kopen-
haga se anunță: »Storthingul« norve-

Neutralitatea Suediei. Din
Berlin se anunță: Ministrul suedez
Staff a ținut o cuvântare, care a pro-

Apropiata convocare a
Dumei. »Lokalanzeiger« află din Stock-
holm că convocarea Dumei e așteptată

Chestiunea uniunii
vamale cu Germania

Sâmbăta trecută s'a ținut în Berl
adunarea generală a Uniunii economice
centrale-europene, care a votat următoarea

Adunarea își exprimă conv-
gerea, că lupta purtată frățește
câmpurile de războiu de către tru-

Unliunea economică central-euro-
peană din Germania va intra relativ
la acestea în legătură cu uniunile eco-

And în întregime rezoluțiunea
de mai sus, ținem că facem un lucru
de interes general cuprinzând în acest

Rezoluțiunea de mai sus este și
ea o dovadă mai mult, că se stăruie,
ca lucrările pregătitoare ale cercurilor

Obținute aceste rezultate în sco-
rul alianței economice, ar trebui, apoi
să se lucreze mai departe, cât mai în-

Suferinței.

Așază-te cu mine lângă vatră
Atât de dulce-i perna ta de piatră.
Ti-oi da din suflet jertfa acceptată
Ca mișcări când vrea să se lăcășină

Despre bravii noștri
Români.

Sub acest titlu mare revistă militară
austro-ungară »Strenfkrafts Militärblatt« scrie
cu entuziasm despre vitejia răză a Româ-

mând până și arborii căutând să se
încredințeze, dacă nu amenință vre-o
primejdie din cerșana acestora. Astfel

pe gânduri se aruncă asupra dușma-
nului; și ia el bine, că credincioșii lui
soldați îl vor urma. După o scurtă îm-

mea era în sat și gornistul batalio-
nului »Sofron Bortiu« din regimentul de
inf. 31, cu încă vre-o câțiva. Deodată

să le neze atașarea și a altor state la bloc economic al puterilor centrale. Înșterea vechii idei a uniunii vamale care ne ocupăm, are, fără îndoială la bază și uniunea intereselor politice

În nu chiar însăși izbucnirea războiului actual, apoi întinderea lui extraordinară se poate multumi, în tot cazul, nprejurării, că în ultimii zece ani au fost puse față în față, cu un ascuțit crescând nelătmur, două grupuri de state, cari reprezintă în genere chestiunea europeană cu interesele de tot felul ce o caracterizează.

Asupra unui lucru sunt mulți de acord, anume, că drumul dela organizația statului la organizația uniunii va duce prin treapta intermediară a coaliției de state și că ele se vor hotărâ mult mai ușor decât până aci la legătură în coaliție nstrăne, prin ce s'ar simplifica rezolvarea marilor probleme, și totodată și potență dezvoltarea fiecărei probe în special, ne mai fiind expuse pericolul de până acum.

În considerarea acestora, în Germania se crede, că toți bunii austriaci și sunt astăzi de părerea, că și dănuții alianța cu Germania este cea mai nestrăcutată, dela care deplind împlinirea tuturor așteptărilor lor politice.

La treburi deci să se găsească sâmburele pentru un sistem de state din Europa centrală, pentru a cărui deservire mai departe concepțiile sunt astăzi încă foarte nelătmurite, a căror neșitate însă, în general, o recunosc onărmă toți, cari țin la stat.

Și ca un mobil puternic pentru îndrearea alianței politice se speră a fi curentul, ce a putut fi observat în zilele din urmă și care va trebui să aibă drept rezultat stabilirea unei uniuni economice și a ambelor și crearea unei alianțe economice, și vor trebui să deie comuniunii celor două imperii o bază mai largă.

O vechiă idee, care din timpul unirii vama, nu a apărut de tot nichodată, a relămătat acum iarăși, în condiții cu totul schimbate și în aine noi.

Chestiunea aceasta preocupă de mult și intensiv pe o mulțime de specialiști, pe reprezentanții ai vieții economice și ai științelor precum și cercurile guvernurilor etc. Opinile diferă și sunt, pe cum s'a mai spus, încă nelătmurite.

Ca cea mai extremă se consideră, cel puțin teoreticește, părerea acelei părți a Maghiarilor, ai căror ideal este teritoriul vama independent. Pentru ei opoziția începe nu la Uniunea Austro-Ungariei cu Germania, ci deia la comunitatea vamală dintre Austria și Ungaria, pentru că maghiarimea radicală are drept simbol independența absolută de stat și uniunea personală.

În Austria se opun acestui proiect Cehii, pe baza principiilor naționale, refiindu-le simpatia nici un fel de auță mai strânsă cu Germania.

Germanii din Austria însă, în cea ai mare parte, ar dori o uniune economică mai strânsă cu Germania. Adevărații ai acestei ideii se află în toate țările sociale până și în sânul guvernului.

Războiul de față însă, precum se vede, va apropia și pe Maghiari, precum pe terenul politic, așa și pe cel economic, de Germania.

Ca părintitori ai acestei ideii sunt considerate și Polonii.

(Va urma)

Vitejia trupelor românești în Galiția.

Correspondentul de războiu al ziarului „Zina” trimite din cartierul pressei de războiu ziarului amintit următoarele două comunicate:

Lemberg, 15/28 Iunie.

În ultimele lupte din jurul Lembergului, trupele de naționalitate română, servind în armata austro-ungară, au dat din nou dovadă de înalta lor valoare militară și zelul lor războinic. S'a distins cu deosebire un batalion de artilerie de fortăreață din Alba-Iulia; se povestesc cu admirație isprăvile unei baterii care a luat parte la luptele cele mai furioase în jurul cotei 300. Bravii băeți au operat fără reproș cu obuzierele lor de 15 centimetri, atât de cunoscute și de temute de inamici. Ei au vărsat fără întrerupere o puternică ploaie de granate asupra fortificațiilor impermanente ale Rușilor, au rupt repede liniile dese de sârmă cu țepi și cu o forță teribilă au zdrobit adăposturile betonate. Astfel, când începu infanteria asaltul, apărătorii se află într-o stare atât de demoralizată, încât n'au mai putut rezista.

Mai este de observat, că tunurile grele erau atât de bine instalate și excelent mascate, încât inamicul nu le putea descoperi pozițiunea și în consecință bateria n'a suferit nici o pierdere.

Aceasta este o nouă dovadă, cât de viteaz și iscusit este Românul nostru în luptă cu vechia inimică a neamului, cu Rusia.

Dr. R.

Lemberg, 15/8 Iunie.

Înainte de amiazi ne-a primit în Lemberg șeful statului maior general, general-maiorul doctor Carol Bardolf. Generalul a fost plăcut impresionat când a auzit că noi urmărim pentru România războiul galițian. La întrebarea noastră: »cum se poartă trupele române care fac parte din armata a doua și ce servicii adăcă?» a răspuns următoarele:

În armata a doua am avut importante detașamente de armată românești, și anume regimente din corpul Timișoarei și din corpul Sibiului. În privința finutei, spiritului și serviciilor aduse de trupele românești, mă pot pronunța cu laudă chiar în numele generalului Boehm Ermolli. Cunosc bine pe soldatul român și am învățat să-l stimez și să-l iubesc. Este un distins material militar, care posedă toate calitățile cari caracterizează pe un bun soldat. Încă de acasă e de o natură viguroasă și forte, nepretențios până la extrem, disciplinat, onest, viteaz, cu un cuvânt capabil să execute însărcinările cele mai grele și mai importante.

Până acum trupele noastre românești au câștigat o serie de succese și sunt conșinși că veți auzi des amintindu-se cu glorie numele de Român în comunicatele armatelor noastre.

Dr. R.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit deia biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 1 Iulie. — Din marea cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

Situația în nordul monarhiei.

În Galiția de est, pe valea Gnialipei; precum și pe teritoriul ce se întinde spre est dela Lemberg luptele continuă. Trupele noastre înaintează pe mai multe locuri au pătruns în pozițiile dușmane situate pe înălțimile, ce se ridică spre est dela Gnialipa. Deasemenea le-a succedat după lupte îndârjite trupelor aliate, ca să pună stăpânire pe fărâmul ostic al acestui râu dela Rohatim în jos. Pe valea Nistrului domnește liniște deplină. La isvoarele râului Wieprz am ocupat localitatea Zamosco. Am ocupat în întreaga estinderea lor înălțimile, cari se ridică spre nord dela șesul Tanev. L'am urmărit până înaintea localității Tarlow (în Polonia rusească) pe dușmanul, care se retrăgea spre vest dela Vistula. Prăzile de războiu ale trupelor aliate, cari luptă la nordost sub înaltul comandament austro-ungar, sunt: 521 de ofițeri și 194.000 de soldați dușmani luați ca prizonieri, apoi 93 de tunuri 864 de mitralieze, 78 de cară de muniții, 100 de vagoane de campanie etc. etc.

La granițele italiene.

Am respins pretutindeni asaltul general, pe care mai multe brigăzi dușmane de infanterie și l'au reînnoit eri după amiazi în contra pozițiilor noastre dela marginea platoului Doberdoia; dușmanul a suferit pierderi grele. Atacul principal dușman a fost îndreptat în contra frontului nostru Sagrado-Montecosich, spre nordost dela Monfalcone. La Selz și Vermeigliano Italianii au pătruns în tranșeele noastre dinainte, dar viteaza noastră infanterie i-a aruncat din nou în vale printr'un contra-atac. Coastele dealului Montecosich sunt acoperite de cadavre italiene. Am respins o eșire, pe care dușmanul a încercat-o în contra noastră pe înălțimile, cari se ridică spre est dela Monfalcone; deasemenea au fost zădărnice mai multe eșiri mai mici, precum și atacul, pe care dușmanul le-a îndreptat în contra noastră spre nordost dela Sagrado resp. în contra capului de pod dela Görz. După această înfrângere a dușmanului s'a făcut liniște pe acest front. Trupele noastre neînfricate își mențin puternic toate pozițiile și sunt într'o dispoziție însuflețită stând gata pentru noile lupte. Pe sectorul nordic al râului Isonzo, precum și la hotarile caritene continuă luptele de artilerie.

General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat maior.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 1 Iulie. — Buletinul oficial al marelui cartier general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: Luptele secundate de un continuu foc de artilerie, cari se dau pentru tranșeele situate spre nord dela Arras, decurg favorabil pentru noi. În Champagne, spre sudost dela Rheims, Francezii ne-au atacat dar fără succes. Pe înălțimile dela Meusa și în Vosgi au avut loc numai lupte vii de artilerie. Aviatorii dușmanii au aruncat bombe asupra localităților Zeebrügge și Brügge fără ca să ne cauzeze însă pagube în sens militar.

Pe câmpul de operații dela est: La ost situația e neschimbată. Prăzile noastre de războiu făcute în luna Iunie sunt: 2 steaguri, 25.695 de soldați prizonieri, între cari 121 de ofițeri, apoi 7 tunuri, 6 aruncătoare de mine 52 de mitralieze, un aeroplan și mult alt material de războiu.

Pe teatrul sudostic: Armata generalului Linsingen a luat eri cu asalt într'o luptă îndârjită pozițiile rușești situate spre est dela Gnialipa, între Kunieze și Luczyncze precum și spre nord dela Rohatyn. Aici am făcut prizonieri 3 ofițeri și 2328 de oameni și am capturat 5 mitralieze. Spre est dela Lemberg trupele austro-ungare au pătruns în în pozițiile inamicului. Armatele generalului comandant Mackensen înaintează mai departe între Bug și Vistula. După lupte îndârjite Rușii se retrag pe unele locuri și din nordul Vistulei. Aliații îi urmăresc pe ambele laturi ale Camienei. Trupele noastre aliate de sub comanda generalilor Linsingen Mackensen și Woysrsch au făcut în Iunie următoarele prăzi de războiu: 409 ofițeri și 140.650 de soldați prizonieri, apoi 80 de tunuri și 268 de mitralieze.

O nouă chemare sub arme.

Pe baza chemării generale sub drapel a glotașilor, trebuie să se prezinte la serviciul de glotaș conform ordinațiunei ministeriului de războiu, toți acei, cari s'au născut în anul 1896, precum și acei, cari s'au născut între 1 Ianuarie 1878 și 31 Decembrie 1890 și în anii 1892, 1893 și 1894, totodată și aceia, cari sunt luați în considerare la serviciul militar pe baza legii de glotaș, dar concediați.

Toți aceștia trebuie să se prezinte la 15 Iulie 1915 la comandamentul de completare al honveților resp la comandamentul de cerc spre a intra în serviciul activ de glotaș dacă la asentările din acest an au fost declarați apți pentru serviciul sub arme.

Serviciul activ al contingentului de mai sus se poate amâna la mașiniștrii de profesie și la șoferi, dacă sunt aplicați la mașini agricole mănate cu aburi, în urma unei cereri adresate comandamentului militar până la 15 Septembrie 1915.

Adrianopolul Bulgarilor?

Din Constanța se anunță ziarului »Dimineața»:

Călătorii sosiți aici din Turcia spun că din Adrianopol pleacă neîntrerupt mari transporturi spre Constanța. Orașul e aproape cu totul evacuat. Au fost demontate și duse la Dardanele chiar și tunurile din forturile Adrianopolului.

Italia nu participă la lupta pentru Dardanele.

Din Lugano se anunță: De când guvernul italian a desmînțit în mod oficial că Italia vrea să participe la acțiunea din Dardanele, de atunci zările italiene bat în retragere în această privință.

»Corriere della Sera» declară deja, că neparticiparea Italiei la acțiunea Dardanelelor este foarte rezonabilă, pentru că trimiterea unor contingente mici este de prisos, iar contingentele mari n'au loc pe mica peninsula Galiipoli.

ȘTIRI.

— 2 Iunie n. 1915.

Decorarea Moștenitorului Tronului. Maj. Sa Moxarhu a conferit Arhiduceiului Karl Franz Josef Crucea mare a ordinului Sf. Ștefan.

Distincții militare. Crucea pentru merite militare cl III pentru atitudine vitează în față dușmanului s'a conferit d-lui căpitan Ioan Moniu din reg. de art de munte Nr. 7.

Cu audă prea înaltă, Signum laudis a fost distins sublocot. i. r. Dr. Ioan Voicu din reg. 82 sublocot. i. r. Josif Bător din reg. de honveze 23, sublocotenentii i. r. Eugen Tușa și Ioan Balci din reg. 24 de honvezi.

Crucea de aur pentru merite pe funta medaliei de vitejie s'a conferit d-lui Adam Voinar sublocotenent de manutanță la reg. 34 art. 4

Medalia de argint pentru vitejie cl I s'a conferit sublocot. i. r. Romulus Săbădeanu d'n reg. 24 de honvezi.

Medalia de argint pentru vitejie cl. II s'a conferit infanteristului Toader Roșan din reg. 51, infanteristului Dumitru Ciortean și Ioan Ștefănescu din reg. 64, infanteristului Ștefan Chicu din reg. 31 honveților Grigorie Simon și Simon Iancu din reg. 23 de honvezi.

În loc de cunună peritoare pe sicriul mult regretatului colonel Anchi-dim Șoldea, au contribuit la »Foaia văduvelor și orfanilor meseriașilor» administrator de »Societatea meseriașilor români din Blaj», Iuliu Pop, preot în Lujerdin, George Patki, preot în Stoiana, Anton Precup, protopop în Rebrisoara, Gavril Precup, prof. în Blaj — toți rudeni ai decedatului câte 10 cor; Iuliu Martjan, maior în penz. Nășud prietin ai defunctului 10 cor.

Știri din România. Ziarele bucureștene anunță, că consiliul de miniștri finit Miercuri s'a ocupat între altele și cu măsurile ce trebuiesc luate cu privire la înmagazinarea noii recolte și cu dispozițiunile de luat pentru transportul cerealelor depuse.

— La întruinirea de Miercuri a clubului conservator a fost proclamat șef al partidului, în locul regretatului I. Lahovari, d-l Nicu Filipescu.

Accidentul atașatului militar german din Constantanopole. Ziarul »Lokalanzeiger», află din Constantanopole, că colonelul Lelsig, atașatul militar german, a fost victima unui accident nenorocit. Colonelul, după ce a vizitat fortificațiunile dela Dardanele s'a dus la Usunkoep-rüll. Și așteptând sosirea trenului pentru Constantanopole, a tras la un hotel de lângă gară; pe când se schimba, se auzi deodată o detunătură de revolver, personalul hotelului al rgând în odaie, au găsit pe colonel în nesimțiri pe podea. Până să sosescă medicul colonelul a murit. Se vede că pe când Lelsig, își punea hainele civile, va fi luat foc revolverul, glonțul l-a lovit în cap.

Marconi despre războiu. După cum se știe genalul inventator al telegrafiei fără fir Marconi se afla în timpul din urmă la Newyork, în America. Izucind însă războiul și cu Italia Marconi a plecat și el către casă, ca să-și ofere serviciile patriei. În drum spre casă a fost apoi interviewat de către câțiva zieriști englezi asupra războiului. Iată — conform unei știri, pe care o aduce »Az Est», — ce a spus Marconi:

Deși sunt ofițer de marină guvernului însă m'a încredințat cu conducerea stabilimentelor de telegrafie fără fir, ceea ce îmi cauzează o mare bucurie. Cartierul general mi-l voi așeza la Roma. Încă despre războiu — continuă Marconi — părerea mea e, că Italia va zdrobi cu totul marina austro-ungară, astfel, că monarhia nu se va mai putea reculege nici odată. Dacă Austro-Ungaria n'ar fi știut bine acest lucru, ea ar fi atacat demult Italia, doar Italia a rămas de multă vreme neutră. În fine Marconi a declarat, că războiul se va sfârși prin Noemvrie, natural cu victoria antantei.

Tot aici observăm, că genalul inventator a fost ridicat pentru meritele

sale de cătră regele Angliei la rangul de cavaler având drept la vechiul titlu de »Sir» al lorzilor englezi.

Pentru fondul ziarului d-l I. Bogdan maior în Pojan a trimis prin administrațiunea ziarului nostru cu prilejul reînnoirii abonamentului suma de 2 cor. Mulțumite.

Soarta episcopiei ruse din Lemberg. Ziarul »Voss. Zeitung» află din Petersburg că Rușii au transferat la Brody arhiepiscopuia din nou înființată la Lemberg; acum arhiepiscopul Euloghiu trebuie să părăsească și Brody și se va muta la Sitomir în Voinia, cum însă probabil nu va putea sta nici aci va fi silit să strămute reședința așa zisului episcop galțiian la Kiev.

Act de mulțumită. »Societatea meseriașilor români din Blaj», își ține de plăcută datorință a aduce și pe aceasta cale cele mai calde mulțumiri direcțiunii institutului »A'lina» din Sibiul, pentru ajutorul de 50 cor. cu care ni-a gratificat în aceste vremuri de grea încercare. Blaj, la 28 Iunie 1915. Pentru comitet: Gavril Precup prezident.

Publicațiune. Având în vedere ordinațiunile înaltului minister reg. ung. și anume ordinațiunea din 24 Iunie 1915 Nru. 2177/915 precum și cea a Ministerului de comerț Nru. 40345/915 — referitoare la anunțarea provizunilor de ulei de rapiță — provocăm pe toți cei interesați a-și lua numai decât în primire tipăriturile necesare (folle de anunțare) dela autoritatea industrială orășenească Magistratul orășeneș, Strada Porții 63, etajul II; și după ce va împlea rubricelor în mod prescriis să le prezenteze conform stărei dela 25 Iunie a. e. la aceeași autoritate cel mai târziu până la 1. Iulie 1915. Magistratul orășeneș.

Bibliografie.

A apărut: Cunoscuta revistă literară: »Drepturile femeii» 3—4 sub direcția d-nei Eugenia de Reuss Ianculescu și cu articole semnate de d-nii Virginia Iosif; Gala Galaction, Dem. Theodorescu, Alexandru Agoneș, Peniamin Stratoneanu și d-nele Constantza Zăssu, Eugenia de Reuss Ianculescu și Marie Șncepskanks. De vânzare la principalele librării din Bucuorești.

Poșta redacțiunii.

»Scrisoare din Austria». La întrebarea d-tale îți comunicăm că autorul »Scri-soare din Austria», apărută în Nr. 107 din 2 Mai v. semnată cu inițialele Dr. A. R. nu este părintele militar Aurel Raica.

Proprietar:

Tip. A. Muresianu: Branisce & Comp.

Redactor responsabil: Ioan Laca

TIPOGRAFIA
A. MURESIANU:
BRANISCE
& COMP

STRADA PRINȚULUI 15.

Modern aranjată în casele proprii, asortată cu tot felul de caractere de litere nouă, stă la dispoziția onor. clienții, cari doresc vre-o tipăritură ca Bilete de vizită, Bilete de logodnă, Bilete de nuntă, sau: cărți de școală, tipărituri de bancă etc. Ori ce fel de tipărituri execută prompt și iute.